

Belangrijke noot:

We zijn in deze analyse uitgegaan van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb op 1 januari 2022. Gedurende het proces is de inwerkingtreding uitgesteld naar 1 juli 2022. Daar is geen rekening mee gehouden.

Structurele financiële effecten Omgevingswet en Wkb

Een verdiepende uitwerking met de Werkwijze Structurele Effecten, voor een kleine gemeente (ruim 30.000 inwoners).

Inleiding

De gemeente heeft in het tweede kwartaal van 2021, met ondersteuning van één van de bij de Werkwijze betrokken adviesbureaus, een diepergaand onderzoek gedaan naar de structurele effecten van de Stelselwijziging voor haar organisatie. Daarbij werd nog uitgegaan van inwerkingtreding van de wet(ten) op 1 januari 2022, dus de effecten zijn ingeschat voor het hele jaar 2022¹. In deze notitie zijn de bevindingen op hoofdlijnen weergegeven:

Opbouw van het onderzoek

Het onderzoek naar de effecten voor deze gemeente is gevolgd op de introductie in de Werkwijze Structurele Effecten die door de VNG is ontwikkeld. De eerst volgende stap was om vast te stellen welke onderwerpen voor deze gemeente tot materiële effecten zouden kunnen leiden. Daarbij zijn 6 onderwerpen benoemd (zie tabel hieronder). Daarna is voor elk van deze onderwerpen uitgewerkt hoe de verwachte effecten plaats zouden kunnen vinden (oorzaak-gevolg diagrammen). Daarbij is gebruik gemaakt van de gepubliceerde effect-platen van andere gemeenten, en van de VNG, die voor de lokale situatie zijn aangescherpt. Tot slot is op basis van de effectplaten en lokale (cijfermatige) informatie ook de te verwachten impact berekend. Die impact is hieronder weergegeven.

Samenvatting van de effecten

Bijgaande tabel geeft de effecten die uit het onderzoek naar voren gekomen zijn:

Effect:		Intern (capaciteit)	Extern (kosten)	Leges	Totaal effect
1. Effecten bij informatievoorziening	€	€ 37.000	€ 49.000		€ 86.000
2. VTH effect Wkb	€	-€ 71.000	-€ 24.500	-€ 104.500	€ 9.000
3. Verkennen en Begeleiden initiatief	€	€ 63.000		€ 95.000	€ 32.000
4. Impact op en door veranderende planvorming	€				-
5. Adviesrecht	€				€ 0
6. Participatie (plan en visie)	€	€ 74.000			€ 74.000
Onvoorzien & overhead		€ 13.000			€ 13.000
Alle effecten samen	€	€ 116.000	€ 24.500	-€ 9.500	€ 150.000
		<i>Méér cap.</i>	<i>Méér kosten</i>	<i>Lagere leges</i>	<i>nadeel</i>

De effecten zijn onderverdeeld in effecten voor de interne organisatie (capaciteit), effecten op de externe kosten en effecten in de leges.

¹ Bij inwerkingtreding op 1 juli 2022 zou gekozen kunnen worden om de effecten voor de helft van de weergegeven bedragen in de (te wijzigen) begroting van 2022 te verwerken.

Interne organisatie

De Omgevingswet en de Wkb zorgen in deze gemeente, volgens de nu gemaakte inschatting, per saldo voor een vermindering in het werkaanbod, ter waarde van € 116.000. Dat is een goede 1,5 FTE, of ruim 2.500 uur op jaarbasis. Er zijn stijgingen in het werkaanbod bij Informatievoorziening, en bij participatie. Op vergunningverlening, toezicht en handhaving zowel een stijging (door intensiever begeleiden van initiatieven in de voorfase) als een daling (door minder bouwtechnische toetswerkzaamheden). Omdat de effecten puur zijn berekend op basis van uren maal tarief (personeelskosten), is een post opgenomen voor overhead & onvoorzien, voor bijkomende kosten.

Kosten

De externe kosten zullen voor de organisatie dalen, ter waarde van € 24.500. Dit valt uiteen in een kostenstijging aan de informatievoorziening (voornamelijk de beheerbijdrage DSO, reeds vanaf 2020) en een kostendaling aan inzet van de externe constructie-toetser.

Leges

De legesopbrengsten zullen per saldo slechts met een klein bedrag dalen: € 9.500. Dit valt echter uiteen in twee vrij grote effecten: een stijging in legesopbrengsten door het in rekening brengen van de gestegen inzet op Verkennen en Begeleiden van initiatieven, en een daling van de legesopbrengsten door het vervallen van de technische bouwtoets gevolgklasse 1.

Aannames hierbij

Om tot de bovenstaande inschattingen te komen, zijn een aantal aannames gebruikt. De belangrijkste beleidsinhoudelijke punten zijn de volgende:

- We hebben geen rekening gehouden met Transitiekosten, die zien we als incidentele lasten (separaat te begroten).
- Het effect van uitstel van de invoering van de wetten naar 1 juli 2022 heeft voor het jaar 2022 effect op de inschatting van structurele effecten: deze zullen slechts een deel van het jaar optreden. Deze rapportage gaat steeds uit van effecten voor een heel jaar. Er zal ook effect zijn op de invoeringskosten van de stelselwijziging, deze zijn in deze rapportage niet meegenomen.
- Het algemene beginsel is gehanteerd dat we proberen zoveel mogelijk de toe te rekenen kosten door te belasten aan de veroorzaker. Dit betekent bijvoorbeeld dat we het eventueel uitbreiden van het Adviesrecht door de Raad aan initiatiefnemers doorbelasten, waardoor het per-saldo effect voor de gemeente op 0 gesteld is.
- Hetzelfde beginsel is gehanteerd voor de intensivering bij Verkennen en Begeleiden: de kosten daarvoor worden doorbelast. Dit brengt natuurlijk effecten met zich mee voor de hoogte van de leges.
- We zijn er op dit onderdeel Verkennen en Begeleiden vanuit gegaan dat het proces wordt geïntensiveerd.
- Ook de processen van participatie bij planvorming en visievorming worden geïntensiveerd, voorsortierend op de gemeentelijke visie om over het geheel de participatie te intensiveren.